

numele de persoană românească *Vilcan*, care la rîndul său e de origine slavă (cf. bulg. *Văľkan*, scr. *Vukan*).

Aşadar, *Romanaşi* şi *Vulcan* (recte *Vilcan*) nu fac parte din acele toponimice oltenesti care prezintă un fonetism sud-slav occidental. Un asemenea toponimic incontestabil sud-slav occidental este *Гарѣкъцъ*, care sub această formă apare într-un document nedatat al lui Mircea cel Bătrîn, probabil din anul 1399¹. În documente ulterioare, acest toponimic e scris *Гаракъцъ* (1408—1418)², *Гаракъц* (1424)³, *Гаракъц* (1439)⁴, *Гаракъц* (1464)⁵. Toponimicul acesta mai apare de trei ori sub forma *Гарыкъц* (1428) şi *Гарѣкъц*, *Гарѣкъцъ* (1444)⁶ în două documente despre care unii presupun că sînt falsuri din secolul al XVIII-lea. În cazul că documentele au fost într-adevăr falsificate, atunci putem presupune că în secolul al XVIII-lea era încă cunoscut numele, care ulterior a dispărut. Din documente reiese că satul cu acest nume era оу Блатницъ, с Блатници⁷, adică pe unul dintre cursurile de apă numite, astăzi *Blahniţa*, dintre care unul, afluent al Dunării, e la sud de Turnu Severin în raionul Vinjul-Mare, iar al doilea în raionul Gilort⁸.

Etimologia lui *Гарѣкъцъ* se impune de la sine. Ea e identică cu aceea a toponimicelor *Sadavac* (Сађавац) de pe teritoriul Iugoslaviei. Dicţionarul lui Vuk dă un *Sadavac* ca nume de munte din Muntenegru, reamintit s.v. *Sit-nica*, despre care spune: «voda koja izvire ispod Sađavca» — ‘apă care izvorăşte de sub Sađavac. Şi *Rečnik mesta* atestă un *Sadavac*⁹. Numele e derivat din substantivul *sada* ‘funingine’, din care a fost format cu sufixul *-av-*, adjectivul *sadav*, fem. *sadava*, în toponimie avînd sensul de ‘negru (ca funinginea)’. În ce priveşte toponimicul nostru, la început se va fi zis **Sadavъ potokъ*, ‘pîrîu(l) negru’, apoi adjectivul a fost substantivat cu ajutorul sufixului *-ьъ* care are, între altele, şi funcţiunea de a substantiva adjective: **Sadavъьъ*¹⁰. Asemenea nume de cursuri de apă derivate de la apelativul, ‘funingine’ există şi în alte

¹ Vezi P. P. Panaitescu, *Documentele Ţării Româneşti, I. Documente interne*, Bucureşti, 1938, p. 75; *Documente privind istoria României*, B. Ţara Românească, veac. XIII—XV, p. 47.

² Panaitescu, *op. cit.*, p. 88.

³ *Ibid.*, p. 136.

⁴ *Ibid.*, p. 187.

⁵ *Ibid.*, p. 249.

⁶ *Ibid.*, p. 155, 204.

⁷ *Ibid.*, p. 155, 204, 204. Indicaţia aceasta se află în cele două documente suspecte. Cum falsul — dacă e fals — a fost făcut în favoarea proprietarului satelor înşirate în documente, anume mănăstirea Tismana, e de presupus că falsificatorul ştia bine unde se aflau proprietăţile respective, de aceea trebuie să localizăm satul Saghivăţ pe una dintre Blahniţe, bănuiesc pe cea mai mare, cea de la sud de Turnu Severin, şi nu în altă parte, „probabil lângă Măceşul de Jos, r. Gura Jiului”, cum presupune *Indicele numelor de locuri din DIR, B. Ţara Românească, veacurile XIII—XVI*, Editura Academiei, 1956, p. 122, s.v. **Saghevăţ*.

Trecerea grupurilor *tn*, *dn*, *gn*, *vn*, la *hn*, apoi la *n*, pare a fi fost frecventă în graiurile româneşti. Cf. sl. *vrat(b)nica* > **vrahniţă* > *vraniţă*, sl. **smrad(b)nica* > *mrahniţă* > *mranîţă*, *Dragnea* > *Drahnea*, sl. *piv(b)nica* > *pivniţă*, *pihniţă*. (Vezi CL, VIII, 1963, nr. 2, p. 297).

Explicarea hidronimului Blahniţa din numele etnic *vlah* nu poate fi susţinută cu ajutorul foneticii. *vl-* slav nu devine *bl-*, iar *h* urmat de sufixul *-(b)-n* se palatalizează în *ş*. De altfel, de la nume etnice nu se formează derivate cu sufixul *-en-*, ci cu sufixul *-ьъ*: *vlach* + *-ьъskyjъ* > *vlaš(b)skyjъ* > bulg. sîrb. *vlaški*, fem. *vlaška* (cf. numele judeţului *Vlaşca*).

⁸ *Marele dicţionar geografic al României*, vol. I, p. 468, s.v. *Blahniţa*.

⁹ *Rečnik mesta*, Beograd, 1925, partea I, p. 246, partea II, p. 370.

¹⁰ Privitor la funcţiunea sufixului *-ьъ* de a substantiva adjective a se vedea Franz Miklosich, *Die Bildung der slavischen Personen- und Ortsnamen*, Heidelberg, 1927, p. 209 [93].